

POSTANOWIENIE

Dnia 15 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący)

SSN Henryk Pietrkowski (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Myszka

Protokolant Katarzyna Wojnicka

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego w sprawie sędziego Sądu Rejonowego [...]

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 15 stycznia 2014 r.,

zażalenia, Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego

na postanowienie Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego

z dnia 18 października 2013 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu - Sądowi Dyscyplinarnemu do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny postanowieniem z dnia 18 października 2013 r., na podstawie art.345 k.p.k. w zw. z art.128 u.s.p. przekazał Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego w tym Sądzie sprawę dyscyplinarną sędziego Sądu Rejonowego obwinionego za szczegółowo opisane przewinienia służbowe, w celu uzupełnienia postępowania dyscyplinarnego przez:

1. prawidłowe zaznajomienie obwinionego i jego obrońców z materiałami postępowania,

2. usunięcie braku protokołu przesłuchania świadka M. K., polegającego na jego niepodpisaniu przez przesłuchującego,
3. załączenie zakresu obowiązków sędziego w okresie delegowania do orzekania w pełnym wymiarze do Sądu Okręgowego w [...], w okresie objętym zarzutami zawartymi we wniosku.

Uzasadniając to postanowienie Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny zaznaczył, że wprowadzenie usunięcia braków opisanych wyżej w pkt 2 i 3 nie wymagało zwrotu sprawy do uzupełnienia, jako że nie są to braki istotne postępowania dyscyplinarnego, to jednak ich usunięcie w ramach uzupełnienia postępowania z powodu braku istotnego opisanego w pkt 1, przyspieszy zakończenie postępowania dyscyplinarnego. Brak ten, polegający na nieprawidłowym zaznajomieniu obwinionego i jego obrońców z materiałami postępowania uzasadniony został stwierdzeniem, że żaden z dwóch obrońców obwinionego sędziego, którzy są też sędziami nie został prawidłowo, tj. zgodnie z przepisami rozdziału 15 k.p.k., zawiadomiony o terminach wyznaczonych w celu zaznajomienia się z materiałem postępowania. Sąd Dyscyplinarny wprowadzenie uznał za dopuszczalne – zważywszy na specyfikę postępowania dyscyplinarnego prowadzonego z udziałem obwinionego, którym jest sędzia oraz jego obrońców, którzy też są sędziami – doręczenie powiadomień nie na adres wskazany przez obrońców sędziego, lecz na adres właściwego Sądu, jednak uznał je za bezskuteczne, bowiem potwierdzenia ich odbioru nie zostały podpisane przez adresatów.

Sąd Apelacyjny, Sąd Dyscyplinarny uznał – wbrew ocenie przyjętej przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego – że obrońcy obwinionego sędziego, przedkładając zaświadczenia lekarskie o ich chorobach, mimo że nie zostały wystawione przez lekarzy sądowych, usprawiedliwili należycie niestawiennictwo na wyznaczonym w dniach 14 – 20 czerwca 2013 r.

terminie zaznajomienia się z materiałem sprawy. W przypadku, gdy obrońcą nie jest zawodowy obrońca, rygoryzm przewidziany w art.117 § 2a k.p.k., nawet, gdy jest nim sędzia, nie może być stosowany. Sąd Apelacyjny, Sąd Dyscyplinarny uznał ponadto, nie podzielając odmiennego stanowiska Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, że obrońca obwinionego sędziego, sędzia M. B. z usprawiedliwionej przyczyny, a mianowicie ze względu na zaplanowany urlop wypoczynkowy w miesiącu lipcu 2013 r., o czym – jak ustalił Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny - powiadomił Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego w piśmie z dnia 19 czerwca 2013 r., nie mógł zaznajomić się z materiałem sprawy w drugim terminie wyznaczonym w dniach 1 – 3 lipca 2013 r. Sąd Dyscyplinarny podkreślił, że w stosunku do obrońcy sędziego, który udziela honorowo pomocy prawnej obwinionemu sędziemu, nie zaś w ramach obowiązków zawodowego obrońcy, nie mogą być stosowane – podobnie jak w przypadku usprawiedliwiania nieobecności zaświadczeniem lekarskim – rygory usprawiedliwiania nieobecności z powodu urlopu.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego zaskarżył powyższe postanowienie w całości, zarzucając – na podstawie art.427 § 2 i 438 pkt 3 k.p.k. w zw. z art.128 u.s.p. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na bezzasadnym przyjęciu, że postępowanie dyscyplinarne dotknięte jest istotnymi brakami, których uzupełnienie przez Sąd orzekający spowodowałoby znaczne trudności, a w konsekwencji niezasadne zastosowanie instytucji przekazania sprawy do uzupełnienia, przewidzianej w art.345 k.p.k. Skarżący wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania na rozprawie.

Sąd Najwyższy, Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny podjął zaskarżone postanowienie na podstawie art.345 § 1 k.p.k., uznając, że przeprowadzone przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego tego Sądu postępowanie wymaga uzupełnienia przez prawidłowe zaznajomienie obwinionego i jego obrońców z materiałami sprawy. Analiza stanu faktycznego w zakresie odnoszącym się do zastosowanego przez Rzecznika sposobu zaznajomienia obwinionego i jego obrońców z materiałami postępowania dyscyplinarnego, pozwala na stwierdzenie, że niestawiennictwo obrońców obwinionego sędziego w pierwszym terminie zaznajamiania z materiałami postępowania zostało usprawiedliwione. Z tego względu wyznaczony został drugi termin, a mianowicie 1 – 3 lipca 2013 r., o którym obrońca obwinionego – sędzia M. B. powiadomiony został w dniu 27 czerwca 2013 r. Z materiałów zgromadzonych w aktach sprawy – wbrew ustaleniom Sądu Apelacyjnego Sądu Dyscyplinarnego - nie wynika, aby sędzia M. B. uprzedzał Rzecznika Dyscyplinarnego o planowanym urlopie w okresie 1 – 31 lipca 2013 r. Pytani na tę okoliczność, obecni na posiedzeniu Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego, obwiniony sędzia i jego obrońca nie potrafili wskazać stosownego dowodu, a Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego podtrzymał twierdzenie, że o planowanym urlopie obrońcy obwinionego sędziego nie został uprzedzony.

Przyjmując, że o wspomnianym terminie (1 – 3 lipca 2013 r.) obrońca obwinionego sędziego został prawidłowo powiadomiony dopiero w dniu 27 czerwca 2013 r., przy jednoczesnym założeniu, że Rzecznik Dyscyplinarny nie został uprzedzony o planowanym urlopie sędziego M. B., rozważenia wymagała kwestia, czy niezachowanie 7- dniowego terminu, o którym mowa w art.321 § 2 k.p.k. stanowi podstawę zastosowania art.345 k.p.k.

Przepis ten – jak trafnie podnosi się w doktrynie – stanowi rozwinięcie art.339 § 3 pkt 4 k.p.k., zgodnie z którym prezes sądu kieruje sprawę na posiedzenie w celu zbadania, czy nie zachodzi potrzeba zwrotu sprawy prokuratorowi w celu usunięcia istotnych braków postępowania przygotowawczego. Rozważając tę kwestię, sąd analizuje na posiedzeniu, czy akta sprawy wskazują na braki postępowania przygotowawczego, które są istotne. Ustawodawca w przepisie tym precyzuje, że z brakami tego rodzaju mamy do czynienia w szczególności, gdy analiza akt wskazuje na potrzebę poszukiwania dalszych dowodów. Podejmując próbę bardziej ogólnego określenia podstawy zwrotu sprawy do postępowania przygotowawczego w literaturze trafnie wskazuje się, że z istotnymi brakami postępowania przygotowawczego mamy do czynienia wówczas, gdy bez ich usunięcia nie jest możliwe przeprowadzenie postępowania sądowego, względnie nie jest możliwe przeprowadzenie go w rozsądnym terminie.

Odpowiednie zastosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym art.345 § 1 k.p.k w zw. z art.128 u.s.p. wymaga więc stwierdzenia, że: po pierwsze: postępowanie dyscyplinarne jest dotknięte istotnymi brakami, po drugie: wypełnienie tych braków czynnościami sądu powodowałoby znaczne trudności.

Analizując obie przesłanki w płaszczyźnie ustaleń wynikających z materiału sprawy Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny uznał, że czynność mająca na celu usunięcie uchybienia prowadzącego do niezachowania terminu określonego w art.321 § 2 k.p.k. może być przeprowadzona przez Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny nie tylko bez znacznych trudności, ale bez żadnych trudności, przy założeniu zastosowania właściwego sposobu.

Z powołanych względów zażalenie jest uzasadnione. Należało mieć tylko na względzie okoliczność, że zawarta w nim formuła przekazania

sprawy „do ponownego rozpoznania” nie jest adekwatna do treści zaskarżonego postanowienia, sugeruje bowiem, że sprawa została merytorycznie rozpoznana.

Z powołanych przyczyn Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny na podstawie art.437 § 1 w zw. z art.128 u.s.p. uchylił zaskarżone postanowienie i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu.